

Kreikka

Ulla Tervahauta

14.8.2014

- Paavali ja Kristuksen ruumis, lauseet 1-6
- Korjaus: Samarialainen nainen (Joh. 4) löytyy kyllä käsikirjoituksista... sen sijaan aviorikoksesta kiinniotettu nainen (Joh. 7:53-8:11) sisältyy vain muutamisiin käsikirjoituksiin, kuten D (Codex Bezae). D on kaksikielinen käsikirjoitus, joka ajoitetaan vuoden 400 paikkeille ja sisältää evankeliumit ja Apostolien teot →
<http://cudl.lib.cam.ac.uk/view/MS-NN-00002-00041/236>

1. Κορ. 1:20-24

20. ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεὺς; ποῦ συζητητῆς τοῦ αἰῶνος τούτου;
οὐχὶ ἐμώρηνεν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου;

21. ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας.

22. ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖα αἰτοῦσιν καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν,

23. ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, ἔθνεσιν δὲ μωρίαν,

24. αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν, Χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν.

3. DEKLINAATION ADJEKTIIVIT

Adjektiivien taivutuksesta

- Adjektiivit taipuvat suvuissa (M/F/N), luvuissa (yks./mon.) ja sijoissa (N/G/D/A/v)
- *Yleensä* maskuliineilla -ος-pääte ja 2.dekl. taivutus, feminiineillä -η-/-α-pääte ja 1. dekl. taivutus, neutreilla -ov-pääte ja 2.dekl. taivutus
Esim. σοφός, σοφή, σοφόν *viisas*
- Kaksipäätteisillä adjektiiveilla maskuliinilla ja feminiinillä on yhteinen pääte (-ος-, 2.dekl.), neutrilla -ov-pääte (2.dekl.)
Esim. ἄδικος ἄδικον *väärä, väärämielinen*
- Jotkut adjektiivit taipuvat 3. deklinaation mukaan..

3. deklinaation adjektiivit

- Osa 3. deklinaation adjektiveista on kaksi-, osa kolmipäätteisiä

- Kaksipääteisiä:

-ων-/-ον- ja -ης-/-ες-loppuiset, kuten

ἄφρων (m./f.), ἄφρον (n.)

järjetön, mieleton

ὑγιής (m./f.), ὑγιές (n.)

terve

ἀληθής (m./f.), ἀληθές (n.)

tosi, todellinen, oikea

- ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θυγάτηρ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην καὶ ἴσθι ὑγιής ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.

Mark. 5:34

	ὕγιής <i>terve</i> mask./fem.	ὕγιές neutri
nom.	ὕγιής	ὕγιές
gen.	ὕγιοϋς	ὕγιοϋς
dat.	ὕγιεῖ	ὕγιεῖ
akk.	ὕγιῃ	ὕγιές
nom.	ὕγιεῖς	ὕγιῃ
gen.	ὕγιῶν	ὕγιῶν
dat.	ὕγιέσι(ν)	ὕγιέσι(ν)
akk.	ὕγιεῖς	ὕγιῃ

Samoin taipuvat:

- ❖ ἀληθής/ἀληθές
tosi, todellinen,
oikea
- ❖ ἀσθενής/ἀσθενές
heikko, sairas
- ❖ πλήρης/πλήρες
täysi, täynnä

- Kolmipäätteisiä: -ύς-/-εῖα-/-ύ-loppuiset adjektiivit, kuten ταχύς ταχεῖα ταχύ (nopea)
 - mask., fem. ja neutrilla omat päätteensä
 - taivutus 3-1-3
 - Kirja s. 220
- Sitten on epäsäännöllisiä, joilla mask. ja neutri taipuvat yksikön nom. ja akk. 3. deklinaatiossa, muuten 2. deklinaation mukaan
- fem. taipuu 1. deklinaation mukaan...

**Eräsäännöllisiä 3. dekl. adjektiiveja: μέγας, μεγάλη, μέγα suuri
πολύς, πολλή, πολύ moni, paljon; suuri**

	μέγας	μεγάλη	μέγα
nom.	<u>μέγας</u> *	μεγάλη	<u>μέγα</u> *
gen.	μεγάλου	μεγάλης	μεγάλου
dat.	μεγάλω	μεγάλη	μεγάλω
akk.	<u>μεγαν</u> *	μεγάλην	<u>μέγα</u> *
nom.	μεγάλοι	μεγάλαι	μεγάλα
gen.	μεγάλων	μεγάλσν	μεγάλων
dat.	μεγάλοις	μεγάλαις	μεγάλοις
akk.	μεγάλους	μεγάλας	μεγάλα

- mask. ja neutri taipuvat yksikön nom. ja akk. 3. deklinaatiossa, muuten 2. deklinaation mukaan
- fem. taipuu 1. deklinaation mukaan

Καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας [ἠκολούθησεν], καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας

καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα πλῆθος πολὺ ἀκούοντες ὅσα ἐποίει ἦλθον πρὸς αὐτόν.

- Mark. 3:7-8

ὅσος, η, ον, suuruutta ja paljoutta ilmaiseva pronomini, merkityksiä:
- määrään liittyen: kuinka paljon, yhtä paljon (Bauer, *A Greek English Lexicon*, 586; Aejmelaesus §49)
- tässä: neutri. mon. akk. "mitä kaikkea" "miten paljon", "mitä kaikkia (tekoja)"

ADJEKTIIVIEN VERTAILU

(KAIKISSA DEKLINAATIOISSA)

Adjektiivien vertailu

- Adjektiivien vertailu: positiivi, komparatiivi, superlatiivi (viisas, viisaampi, viisain)
- Useimmiten adjektiivien vertailussa käytetään päätteitä:
 - τερος, -τέρα, -τερον (komparatiivi)
 - τατος, -τάτη, -τατον (superlatiivi)

- Päätteiden lisääminen:

2. ja 1. deklinaation adjektiivit:

σοφός: σοφές + päätte → σοφώτερος; Σοφώτατος
(huom. vokaalit...)

3. deklinaation adjektiivit:

pääte lisätään taivutusvartaloon:

υγιής: tv υγιέσ+päätte → υγιέστερος; υγιέστατος

ny-vartaloisten adjektiivien tv:oa laajennetaan - -elementillä:

ἄφρων: tv ἄφρον + εσ + päätte
→ ἄφρονεστερος; ἄφρονεστατος

Adjektiivien vertailu

- Adjektiiveja, joiden komp. ja superl. vartalo eroaa perusmuodon vartalosta:

positiivi	komparatiivi	superlatiivi
ἀγαθός <i>hyvä</i>	κρείσσων, κρεῖσσον/ κρεῖττον	κράτιστος
κακός <i>huono, paha</i>	χείρων, χείρον; ἥσων, ἥσσον	
μέγας <i>suuri</i>	μείζων, μεῖζον	μέγιστος
μικρός <i>pieni</i>	ἐλάσσων, ἔλασσον; μικρότερος	ἐλάχιστος μικρότατος
πολύς <i>moni; paljon</i>	πλείων, πλεῖον/πλέον	πλεῖστος

Μκ 4:30-32

- Καὶ ἔλεγεν· πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἢ ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν;
- ὡς κόκκῳ σινάπεως, ὅς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, **μικρότερον ὄν πάντων τῶν σπερμάτων** τῶν ἐπὶ τῆς γῆς,
- καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται **μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων** καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.

Adjektiivien vertailu

UT:n syntyaikoina komparatiivin ja superlatiivin rajat olivat hämärtyneissä:

- komparatiivia alettiin käyttää myös superlatiivin tehtävässä
- superlatiivilla saatetaan ilmaista jonkin ominaisuuden huomattavaa t. melko suurta määrää
(ei “viisain” vaan “hyvin viisas”)
- varsinaisten vertailumuotojen lisäksi voidaan käyttää adverbejä μάλλον (‘enemmän’) ja μάλιστα (‘eniten’) sekä adjektiivin perusmuotoa
- vertailu: ἢ (‘kuin’) tai genetiivi (asia, johon verrataan, on genetiivissä)

- 20 ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεὺς; ποῦ συζητητῆς τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου;
- 21 ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας·
- 22 ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖα αἰτοῦσιν καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν,
- 23 ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, ἔθνεσιν δὲ μωρίαν,
- 24 αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν, Χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν·
- 25 **ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν**
καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων.

1. Kor 1: 20-25

Kotitehtävä

Kirjan harjoitus s 224, Paavali ja Kristuksen ruumis,
lauseet 7-12

Suomenna myös 1. Kor. 1:25